

[Bertel Dahlgaard.]

denne forbindelse taler ikke om traktaten, pagten, men om Vdens forudsætninger, så nødes jeg til at sige, at der jo både knytter sig uklarehed og vaghed i udtrykkene til pagtens bestemmelser, og det er klart, at vi indenfor mit parti i henseende til fortolkning og forudsætninger på ethvert tidspunkt må have samme frihed som andre til at øve vort skøn. Jeg kan ikke tilsige det ærede medlem, at det ærede medlems bedømmelse af forudsætningerne altid vil kunne tænkes at falde sammen med vor bedømmelse, men det vil vist iøvrigt ikke overraske det ærede medlem.

Det ærede medlem spurgte mig dernæst, om vi ville erkende, at der er skabt et helt nyt udgangspunkt for debatten om forsvars-sagen, som der må tages hensyn til. Ja, derom kan der ikke være tvivl. Men det ærede medlem vil ganske utvivlsomt også være enig med mig i og finde det rigtigt, at de, der har indgået pagten, også naturligt må bære ansvaret for konsekvenserne. Det radikale venstre kan ikke inddrages som medkautionist, men selvfølgelig, det kunne aldrig falde det radikale venstre ind at søge at undergrave bestræbelserne for, at den nu indledede politik får de gunstigst mulige følger — noget sådant ville jo være uforsvarligt overfor vort land.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen holdt i går i forbindelse med det sydslesvigske spørgsmål en tale om selvbestemmelsesretten og den forståelse heraf, som de fleste danske har. Det ærede medlem understregede her meget rigtigt, at det er den nationale selvbestemmelsesret, det gælder, det vil sige, at man efter gammel dansk opfattelse aldrig ville kunne anerkende en selvbestemmelsesret for en folkedel, der udøvedes ud fra andre motiver end netop national samfølelse og samhørighed med den nation, det drejede sig om. Det ærede medlem understregede også selv dette yderligere ved at tale om udøvelsen af selvbestemmelsesretten på et afklaret grundlag. Ja, det er netop rigtigt, det vil sige, at der skal være tilstede den rodfæstethed i det nationale sind, som kun er tilstede hos mennesker og folkedele, der gennem ondt og godt har indlevet sig i den kultur og den livsform, som kendetegner det folk, man ønsker sig hen til. Anvendt på Sydslesvig vil det atter sige — således som også det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen meget rigtigt fremdrog —, at tyngdepunktet for danskheden nu ligger i det kulturelle og folkelige arbejde og i bestræbelserne fra Danmarks

side for at sikre dette arbejde friheden og de bedst mulige livsvilkår.

Det ærede medlem omtalte den engelske minister Mac Neils udtalelser i det engelske underhus og gjorde her meget rigtigt opmærksom på, at de udtalelser, Mac Neil havde fremsat, er blevet misforstået, så betydelige kredse herhjemme havde fået den opfattelse, at England skulle have spurgt Danmark, om det ønskede fastsat bestemmelser om udøvelse af selvbestemmelsesretten engang ud i fremtiden. Ingen, der har fulgt med i denne sag og har fulgt Englands politik, vil være i tvivl om, at således har England aldrig kunnet tænke sig at spørge.

I forbindelse hermed og i forbindelse med den henvendelse, der i aftes skete til regeringen og rigsdagen fra en deputation, er det iøvrigt interessant at lægge mærke til, at under denne debat i det engelske underhus udtalte sydslesvigernes gode ven, den historiske professor Savory, som jo ofte citeres i dansk presse, disse bemærkelsesværdige ord:

„Dette“ — altså selvbestemmelsesretten — „er en sag, der angår Sydslesvigs befolkning og ikke den danske regering. Det er folkets sag at fastslå, hvad det ønsker“.

Jeg tror, at de, der samlede sig herudenfor i aftes, også burde lægge mærke til denne udtalelse af en af Sydslesvigs varme venner.

Jeg har ikke så forfærdelig mange bemærkninger at føje til; jeg synes ikke, debatten har givet anledning dertil. Jeg vil dog gerne sige, at jeg under debatten her i går og i dag har fået indtrykket af, at man på en underlig anstrengt måde både fra venstres og fra regeringens side søger at være uelskværdig og ubehagelig over for hinanden. Må jeg have lov at sige til de to parter i sagen, at det synes jeg de skulle lade være med. Det er jo kun de allermest naive her i landet, der lader deres nerver særlig påvirke af teatertorden.

Nu har venstre og konservative og regeringen i den sidste måned samvirket i god forståelse om de for landet allermest livsvigtige forhold, og i den øvrige del af vinteren er man i forholdsvis god forståelse enedes om en lovgivning omfattende snese af lovgivningsanliggender. Må jeg stille det diskrete spørgsmål: Er det nu virkelig nødvendigt at opføre en krigsdans de sidste to dage? Jeg tror, man undervurderer befolkningen. Og må jeg føje til, at jeg synes, man nu skulle se at komme hjem og få ner-